Nationaal Conservatieve Patriottische Volkspartij

Voor een sterker Nederland

Verkiezingsprogramma NCPV

Kernwaarden en beleidskeuzes

Vrijheid, verantwoordelijkheid en verbondenheid

Digitale uitgave, versie 1.0.1

Inhoud

Onze koers 3
Onze twintig kernwaarden 4
01 Democratie en betrouwbaar bestuur 8
02 Veiligheid en rechtsorde 10
03 Beheersbare immigratie en integratie 12
04 Nederlandse cultuur en burgerschap 14
05 Wonen en leefbare buurten 16
06 Onderwijs en vakmanschap 18
07 Gezinnen, zorg en gemeenschapszin 20
08 Ondernemerschap, MKB en familiebedrijven 22
09 Werk, inkomen en bestaanszekerheid 24
10 Boeren, vissers, natuur en voedselzekerheid 26
11 Energie, klimaat en bereikbaarheid 28
12 Regio en platteland 30
13 Nationale soevereiniteit, defensie en samenwerking 32
14 Verantwoord financieel beleid en uitvoering 34

De hoofdstukken werken de kernwaarden uit in beleidskeuzes. Ieder hoofdstuk sluit af met de manier waarop uitvoering en resultaten kunnen worden beoordeeld.

Onze koers

De NCPV wil een vrij, veilig en zelfstandig Nederland. Een land waarin de overheid haar kerntaken uitvoert, burgers invloed hebben op besluiten en werken en ondernemen perspectief bieden. Wij verbinden behoud van de Nederlandse taal, cultuur en gemeenschappen met individuele vrijheid, een open debat en ruimte voor vernieuwing.

Onze koers is conservatief in het bewaren van wat waardevol is, liberaal in de bescherming van vrijheid en ondernemerschap en rechts in de nadruk op verantwoordelijkheid, veiligheid en een beheerste overheid. Vaderlandsliefde betekent voor ons zorg dragen voor Nederland en voor de mensen die hier hun toekomst opbouwen. De democratische rechtsstaat, gelijke rechtsbescherming en vreedzame politieke meningsvorming vormen daarbij het uitgangspunt.

Dit verkiezingsprogramma werkt onze twintig kernwaarden uit tot keuzes voor bestuur, veiligheid, immigratie, wonen, onderwijs, zorg, economie, landbouw, energie en nationale weerbaarheid. Het geeft daarnaast ondernemers, zelfstandigen en familiebedrijven een zelfstandige plaats. Bij ieder beleidsterrein benoemen wij wat we willen veranderen en hoe de uitvoering kan worden beoordeeld.

Goede bedoelingen zijn onvoldoende. Maatregelen moeten juridisch houdbaar, financieel verantwoord en uitvoerbaar zijn. Daarom koppelen wij nieuwe verplichtingen aan een toets op gevolgen voor burgers, bedrijven en uitvoerders. Wij willen voortgang openbaar maken, fouten herstellen en regelingen beëindigen wanneer zij hun doel niet bereiken. Zo krijgt politieke verantwoordelijkheid betekenis in het dagelijks leven.

Onze twintig kernwaarden

1 Nederland op één

Nederlandse burgers, nationale belangen en democratische besluitvorming staan centraal. Wij beoordelen beleid op de bijdrage aan veiligheid, vrijheid, bestaanszekerheid en het voortbestaan van onze samenleving. Nationale belangen vragen ook aandacht voor volgende generaties. Samenwerking met andere landen is waardevol wanneer zij aantoonbaar bijdraagt aan deze doelen en Nederland zeggenschap houdt over zijn toekomst.

2 Nationale soevereiniteit

Wij willen zoveel mogelijk zelf kunnen beslissen over grenzen, migratie, economie, energie en wetgeving. Internationale verplichtingen moeten democratisch controleerbaar zijn. Waar afspraken onvoldoende ruimte bieden, willen wij langs parlementaire en verdragsrechtelijke weg verandering bepleiten. Zelfstandigheid vergt bovendien voldoende eigen kennis, productiecapaciteit en weerbaarheid om bij crises handelingsvrijheid te behouden.

3 Vrijheid

Vrijheid beschermt het recht om een eigen leven op te bouwen, een overtuiging te uiten en een onderneming te beginnen. Wij verdedigen vrije meningsvorming, gewetensvrijheid, privacy en eigendom binnen de rechtsstaat. De overheid beperkt vrijheid alleen wanneer dat noodzakelijk, evenredig en controleerbaar is. Burgers moeten zich zonder intimidatie kunnen uitspreken, ook wanneer hun mening onpopulair is.

4 Democratische zeggenschap

Burgers moeten daadwerkelijk invloed hebben op bestuur en belangrijke nationale besluiten. Begrijpelijke informatie, open besluitvorming en aanspreekbare vertegenwoordigers zijn daarvoor onmisbaar. Wij willen inspraak vroeg organiseren, wanneer keuzes nog openliggen. Besluiten krijgen een duidelijke motivering en een herkenbare verantwoordelijke, zodat burgers kunnen zien wie voor resultaten en fouten kan worden aangesproken.

5 Nederlandse identiteit en cultuur

De Nederlandse taal, geschiedenis, tradities en het culturele erfgoed verbinden generaties. Wij willen deze kennis overdragen en monumenten, verenigingen en lokale gebruiken behouden. Geschiedenis verdient een volledig en kritisch verhaal dat ruimte laat voor waardering én onderzoek. Een gedeelde publieke cultuur groeit wanneer mensen de taal spreken, de rechtsorde respecteren en deelnemen aan hun omgeving.

6 Veiligheid en rechtsorde

Vrijheid vraagt om een overheid die beschermt tegen criminaliteit, geweld en intimidatie. Politie, justitie en hulpdiensten moeten hun werk kunnen doen met voldoende capaciteit, duidelijke bevoegdheden en onafhankelijk toezicht. Wij staan voor consequente handhaving en aandacht voor slachtoffers. Een rechtvaardige aanpak combineert passende bestraffing met het voorkomen van herhaling en de bescherming van fundamentele rechten.

7 Beheersbare immigratie

Immigratie en asiel moeten controleerbaar zijn en passen bij draagkracht en nationale belangen. Huisvesting, voorzieningen, integratie en uitvoeringscapaciteit horen zichtbaar mee te wegen. Wij willen duidelijke toelatingsregels, zorgvuldige procedures en daadwerkelijk vertrek wanneer na een zorgvuldige procedure definitief vaststaat dat iemand geen recht op verblijf heeft, met inachtneming van rechtsbescherming en toepasselijke terugkeerwaarborgen. Een streng beleid moet ook voorspelbaar zijn, individuele omstandigheden beoordelen en mensen behoorlijk behandelen.

8 Integratie en burgerschap

Wie duurzaam in Nederland woont, respecteert de rechtsstaat, leert de taal en neemt deel aan de samenleving. Van de overheid verwachten wij duidelijke eisen en toegankelijke mogelijkheden om daaraan te voldoen. Werk, onderwijs en verenigingen helpen mensen zelfstandig mee te doen. Vrijheid van overtuiging gaat samen met het afwijzen van dwang, geweld en aantasting van de gelijke rechtspositie van anderen.

9 Boeren, vissers en voedselzekerheid

Nederlandse voedselproductie is van strategisch belang. Boeren en vissers verdienen een toekomst waarin investeringen kunnen worden terugverdiend en vakkennis wordt benut. Wij willen regels die bijdragen aan aantoonbare verbetering van bodem, water en natuur en die rekening houden met verschillen tussen gebieden en bedrijven. Een levensvatbare sector draagt bij aan voedselzekerheid, landschap en regionale werkgelegenheid.

10 Regio en platteland

Voorzieningen en bereikbaarheid buiten de Randstad tellen volwaardig mee. De gevolgen van landelijke besluiten verschillen per gebied; dat moet zichtbaar worden in beleid en investeringen. Wij willen ruimte voor regionaal vakmanschap en lokaal bestuur, met heldere verantwoordelijkheid voor resultaten. Een dorp of kleinere stad moet een volwaardige plaats zijn om te wonen, werken, leren en ouder te worden.

11 Bestaanszekerheid

Werken moet lonen en noodzakelijke uitgaven aan wonen, energie, boodschappen en zorg moeten financieel bereikbaar blijven. Wij willen begrijpelijke regelingen die voorkomen dat extra inkomen wordt opgeslokt door het verlies van ondersteuning. Wie tijdelijk of blijvend hulp nodig heeft, moet daarop kunnen rekenen. Zekerheid groeit ook door voldoende woningen, betrouwbare voorzieningen en mogelijkheden om vaardigheden te ontwikkelen.

12 Ondernemerschap en MKB

Ondernemers, zelfstandigen en familiebedrijven dragen de economie en creëren werkgelegenheid. Wij willen minder bureaucratie, betrouwbare wetgeving en een eerlijk belastingstelsel. De overheid moet oog hebben voor de beperkte administratieve capaciteit van kleinere bedrijven. Ondernemingsvrijheid gaat samen met eerlijke concurrentie, nakoming van afspraken en verantwoordelijkheid voor werknemers, klanten en de omgeving.

13 Realistisch klimaat- en energiebeleid

Betaalbaarheid, leveringszekerheid, innovatie en uitvoerbaarheid wegen mee naast klimaatdoelen. Wij willen maatregelen beoordelen op hun daadwerkelijke effect en volledige maatschappelijke kosten. Huishoudens en bedrijven hebben een voorspelbare koers nodig. Investeren in netten, besparing en betrouwbare productie moet samengaan met zorgvuldige ruimtelijke keuzes en het beperken van kwetsbare afhankelijkheid van andere landen.

14 Minder bureaucratie

Wij willen een kleinere, begrijpelijkere en beter uitvoerbare overheid. Regels hebben een aantoonbaar doel nodig en mogen niet onnodig stapelen. Gegevens die een bevoegde instantie al rechtmatig heeft, moeten burgers niet telkens opnieuw hoeven aan te leveren. Vereenvoudiging vraagt ook om het schrappen van overbodige taken, terwijl toezicht en bescherming blijven bestaan waar zij werkelijk nodig zijn.

15 Menselijke maat

Burgers mogen niet vastlopen in regels, systemen en uitvoeringsinstanties. Besluiten moeten uitlegbaar zijn en herstel moet bereikbaar blijven. Wij willen een aanspreekpunt voor ingewikkelde situaties en ruimte om disproportionele gevolgen te voorkomen. Digitalisering ondersteunt dienstverlening, maar mag persoonlijk contact of onafhankelijke beoordeling niet vervangen wanneer de situatie daarom vraagt.

16 Gemeenschapszin

Gezinnen, buurten, verenigingen en lokale gemeenschappen dragen maatschappelijke samenhang. Zij bieden steun die de overheid niet eenvoudig kan organiseren. Wij willen hun inzet waarderen en onnodige belemmeringen verminderen. Gemeenschapszin vraagt om wederkerigheid en ruimte voor verschillende levenskeuzes. Mensen moeten zich vrijwillig kunnen verbinden zonder dat de overheid hun sociale leven voorschrijft.

17 Eigen verantwoordelijkheid

Vrijheid gaat samen met verantwoordelijkheid voor eigen keuzes, gezin en omgeving. Wie kan bijdragen, moet daartoe worden aangemoedigd en redelijke kansen krijgen. De overheid stelt duidelijke grenzen en helpt wanneer mensen hun problemen niet zelfstandig kunnen oplossen. Ondersteuning hoort herstel van zelfstandigheid te bevorderen waar dat mogelijk is en betrouwbaar te blijven waar blijvende hulp nodig is.

18 Sterke defensie en nationale weerbaarheid

Nederland moet zijn bevolking, grondgebied en vitale infrastructuur effectief kunnen beschermen. Daarvoor zijn personeel, materieel, voorraden en een weerbare samenleving nodig. Wij willen afhankelijkheden in energie, voedsel, digitale systemen en essentiële productie verkleinen. Internationale veiligheidssamenwerking moet samengaan met eigen inzet, parlementaire controle en aandacht voor degenen die onze veiligheid dienen.

19 Verantwoord financieel beleid

Belastinggeld wordt doelmatig besteed en de overheidsschuld blijft beheersbaar. Nieuwe uitgaven en lastenverlichting vragen om een geloofwaardige dekking en inzicht in risico's. Eenmalige meevallers mogen geen structurele verplichtingen verhullen. Wij willen zichtbare keuzes tussen prioriteiten en open verantwoording over resultaten, zodat burgers kunnen beoordelen of publieke middelen hun doel bereiken.

20 Pragmatisch bestuur

Beleid moet uitvoerbaar zijn en aantoonbaar werken. Wij willen praktijkkennis van burgers, ondernemers en professionals betrekken voordat een maatregel wordt ingevoerd. Nieuwe werkwijzen worden waar mogelijk eerst op beperkte schaal beproefd. Het bestuur legt doelen vast, toetst de uitkomsten en past beleid aan wanneer resultaten uitblijven of de nadelen groter blijken dan voorzien.

01 Democratie en betrouwbaar bestuur

Nederland moet bestuurd worden vanuit het belang van zijn inwoners, met respect voor vrijheid, democratie en de rechtsstaat. De NCPV wil een overheid die duidelijke keuzes maakt, haar bevoegdheden kent en verantwoording aflegt. Nationale zelfstandigheid begint bij een parlement dat werkelijk kan controleren en burgers die invloed kunnen uitoefenen. Bestuur moet begrijpelijk zijn en merkbaar beter werken voor mensen die ervan afhankelijk zijn.

Zeggenschap waar de verantwoordelijkheid ligt

Wij willen bij nieuwe internationale afspraken vooraf zichtbaar maken welke Nederlandse bevoegdheden worden overgedragen, welke verplichtingen ontstaan en hoe democratische controle is geregeld. Het parlement moet voldoende tijd, informatie en deskundige ondersteuning krijgen om zulke besluiten te beoordelen. Europese samenwerking beoordelen wij op aantoonbare meerwaarde, uitvoerbaarheid en Nederlandse belangen. Verandering van bestaande afspraken zoeken wij langs democratische en verdragsrechtelijke wegen, met openbare uitleg over gevolgen en alternatieven.

Burgers eerder aan tafel

Inwoners moeten invloed krijgen voordat grote plannen vastliggen. Wij willen heldere participatieprocedures bij ingrijpende ruimtelijke en bestuurlijke besluiten, met terugkoppeling over wat met voorstellen gebeurt. Een zorgvuldig vormgegeven correctief referendum kan de democratische zeggenschap versterken, met duidelijke spelregels en bescherming van grondrechten. Burgerinitiatieven verdienen een inhoudelijke behandeling wanneer zij aan vooraf vastgestelde voorwaarden voldoen. Deelname moet ook mogelijk blijven voor mensen die minder digitaal vaardig zijn.

Een overheid die bereikbaar en uitvoerbaar is

Nieuwe regels moeten vooraf worden getoetst door uitvoerders en de mensen op wie zij betrekking hebben. Wij willen één herkenbaar aanspreekpunt bij vastlopende dossiers en brieven die zonder juridische opleiding te begrijpen zijn. Telefonisch en persoonlijk contact blijven beschikbaar naast digitale dienstverlening. Bij herstelbare vergissingen moet herstel mogelijk zijn. Een wettelijke bevoegdheid mag niet automatisch tot de zwaarste maatregel leiden; besluiten moeten aantoonbaar evenredig zijn.

Openbaarheid en integriteit

Wij willen openbaar inzicht in belangrijke belangencontacten, de onderbouwing van grote overheidsuitgaven en de voortgang van politieke toezeggingen. Belangenverstrengeling vraagt om duidelijke meldplichten, onafhankelijk toezicht en consequenties bij overtreding. Klokkenluiders moeten veilig misstanden kunnen melden. Openbaarheid gaat samen met zorgvuldige bescherming van persoonsgegevens en legitieme veiligheidsbelangen. Burgers moeten kunnen nagaan waarom een besluit is genomen, wie daarvoor verantwoordelijk is en welke mogelijkheden voor bezwaar bestaan.

Vrijheid en onafhankelijke tegenmacht

Vrijheid van meningsuiting, godsdienst, vereniging en pers vormt de basis van een vrije samenleving. Wij willen ruimte voor scherpe kritiek en vreedzaam protest, binnen algemene wetten die voor iedereen gelijk gelden. Onafhankelijke rechters, onafhankelijke journalistiek en controleorganen moeten hun werk zonder politieke intimidatie kunnen doen. Overheidscommunicatie hoort controleerbare informatie te bieden. Politieke opvattingen mogen geen grond zijn om burgers uit te sluiten van publieke dienstverlening.

Uitvoering en toetsing

Wij willen jaarlijks openbaar rapporteren over bereikbaarheid, beslistermijnen, gegrond verklaarde bezwaren en het herstel van fouten. Grote wetstrajecten krijgen een uitvoeringstoets en een vooraf vastgestelde evaluatiedatum. Het parlement moet kunnen bijsturen wanneer regels hun doel missen of onevenredige schade veroorzaken. Aanvullende verplichtingen worden alleen ingevoerd als personeel, informatievoorziening en financiering aantoonbaar geregeld kunnen worden. Ervaringen van burgers en uitvoerende medewerkers maken deel uit van iedere evaluatie.

02 Veiligheid en rechtsorde

Een vrij land vraagt om een betrouwbare rechtsorde. Mensen moeten veilig kunnen wonen, werken, reizen en hun mening uiten. De NCPV wil criminaliteit doeltreffend bestrijden en de positie van slachtoffers versterken. Een zichtbare overheid, professionele hulpdiensten en een goed werkende strafrechtketen horen daarbij. Streng optreden moet gericht zijn op aantoonbaar gedrag, met gelijke behandeling, zorgvuldige procedures en onafhankelijke controle op het gebruik van bevoegdheden.

Politie zichtbaar en aanspreekbaar

Wij willen de inzet van politie baseren op lokale veiligheidsproblemen, aangiften en professionele risicoanalyses. Wijkagenten moeten voldoende tijd hebben voor hun wijk en samenwerking met scholen, ondernemers en verenigingen. Administratieve verplichtingen worden doorgelicht zodat meer capaciteit beschikbaar komt voor politiewerk. Aangifte doen moet toegankelijk zijn, met begrijpelijke informatie over vervolgstappen. Slachtoffers verdienen tijdige terugkoppeling, ook wanneer een onderzoek geen verdachte oplevert of niet kan worden voortgezet.

Georganiseerde criminaliteit raken

Wij willen criminele verdienmodellen bestrijden door opsporing, financieel onderzoek en bestuurlijk optreden beter te verbinden. Havens, logistieke knooppunten en kwetsbare bedrijfstakken vragen om samenwerking met bonafide ondernemers en bescherming van personeel tegen intimidatie. Vermogen dat aantoonbaar uit criminaliteit voortkomt moet effectief kunnen worden afgepakt, met rechterlijke waarborgen. De aanpak van corruptie en witwassen krijgt aandacht naast zichtbare straatcriminaliteit. Informatie-uitwisseling moet doelgericht, controleerbaar en rechtmatig plaatsvinden.

Een werkende strafrechtketen

Wij willen besluiten over strafverzwaring altijd verbinden aan beschikbare capaciteit bij politie, openbaar ministerie, rechtspraak en detentie. Zaken mogen niet jarenlang blijven liggen door vermijdbare overdrachtsproblemen. Geweld, seksuele misdrijven en ernstige bedreiging vragen om voortvarende behandeling en passende straffen. Rechters blijven onafhankelijk in individuele zaken. Tijdens detentie verdienen behandeling, onderwijs en voorbereiding op terugkeer aandacht, zodat toezicht en begeleiding na vrijlating daadwerkelijk bijdragen aan het voorkomen van herhaling.

Slachtoffers beschermen en herstel ondersteunen

Wij willen dat slachtoffers begrijpelijke ondersteuning krijgen bij aangifte, rechtsgang en schadeverhaal. Bij huiselijk geweld, stalking en bedreiging moeten signalen tijdig worden samengebracht en risico's opnieuw worden beoordeeld wanneer omstandigheden veranderen. Beschermingsmaatregelen horen praktisch handhaafbaar te zijn. Kinderen verdienen bijzondere begeleiding. Wie door een misdrijf ontwricht raakt, moet niet verdwalen tussen loketten. De privacy van slachtoffers en nabestaanden moet ook in digitale systemen zorgvuldig worden beschermd.

Weerbare buurten en digitale veiligheid

Wij willen lokale samenwerking om jongeren uit criminele netwerken te houden, met duidelijke grenzen en betrokkenheid van ouders, scholen en hulpverlening. Preventie wordt beoordeeld op resultaten en bereik. Daarnaast vragen internetfraude, identiteitsmisbruik en digitale afpersing om gespecialiseerde opsporing en toegankelijke meldpunten. Publieke instellingen moeten hun beveiliging onderhouden en incidenten zorgvuldig afhandelen. Nieuwe surveillancebevoegdheden verdienen steeds een afzonderlijke afweging van noodzaak, effectiviteit, privacy en onafhankelijk toezicht.

Uitvoering en toetsing

De voortgang beoordelen wij met informatie over aangiftebereidheid, afhandelingstijden, slachtofferervaringen en herhaalde criminaliteit. Losse aantallen arrestaties zijn onvoldoende om succes vast te stellen. Prioriteiten worden samen met professionals gekozen en gekoppeld aan een uitvoerbaar personeelsplan. Lokale verschillen moeten zichtbaar blijven. Maatregelen die weinig effect hebben of onnodig vrijheden beperken, worden aangepast. Over inzet, resultaten en fouten moet regelmatig democratische verantwoording worden afgelegd.

03 Beheersbare immigratie en integratie

De NCPV wil dat Nederland zelf richting geeft aan immigratiebeleid en openlijk bepaalt wat de samenleving kan dragen. Beleid moet rekening houden met woningen, publieke voorzieningen, arbeidsomstandigheden en de mogelijkheden voor integratie. Wij kiezen voor een restrictieve en uitvoerbare koers, met onderscheid tussen verschillende toelatingsgronden. Menselijke waardigheid, individuele beoordeling en rechtsbescherming blijven uitgangspunten. Van wie hier duurzaam verblijft verwachten wij actieve deelname aan de Nederlandse samenleving.

Sturen op samenhang en draagkracht

Wij willen jaarlijks een openbaar migratiekader waarin toelatingskeuzes worden verbonden aan beschikbare capaciteit en de verwachte maatschappelijke gevolgen. Arbeidsmigratie, studie, gezinsmigratie en asiel vragen elk om een eigen aanpak. Waar bindende afspraken nationale keuzes beperken, willen wij onderhandelen over aanpassing en vooraf de juridische en praktische gevolgen laten beoordelen. Gemeenten en uitvoeringsorganisaties moeten tijdig worden betrokken. Nationale besluitvorming moet gepaard gaan met helderheid over verantwoordelijkheden, financiering en huisvesting.

Zorgvuldige en voortvarende asielprocedures

Wij willen procedures waarin identiteit, reisroute en beschermingsbehoefte zorgvuldig worden onderzocht, met voldoende personeel en toegang tot rechtsbijstand. Lange onzekerheid moet worden teruggedrongen. Bescherming wordt verleend op basis van individuele omstandigheden en toepasselijke verplichtingen. Kansarme aanvragen verdienen een snelle, behoorlijke beoordeling. Opvang moet sober, veilig en beheersbaar zijn. Overlast en strafbare feiten worden aangepakt op basis van individueel gedrag; kwetsbare bewoners en omwonenden moeten bescherming krijgen.

Terugkeer en internationale samenwerking

Wie na een definitieve procedure geen verblijfsrecht heeft, moet Nederland verlaten. Wij willen tijdig beginnen met begeleiding, documentatie en afspraken met landen van herkomst, met controleerbare waarborgen voor veiligheid en behandeling. Mensensmokkel vraagt om internationale opsporing en het aanpakken van verdienmodellen. Grenscontroles moeten doelgericht en juridisch uitvoerbaar zijn. Samenwerking over opvang en bescherming beoordelen wij ook op toezicht, rechtsbescherming en de mogelijkheid om mensen daadwerkelijk een veilige toekomst te bieden.

Arbeidsmigratie vanuit een bewuste keuze

Wij willen werkgevers aanspreken op fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden, betrouwbare huisvesting en naleving van regels. Verdienmodellen die afhankelijk zijn van onderbetaling, uitbuiting of afwenteling van kosten op buurten en gemeenten moeten worden bestreden. De behoefte aan arbeidsmigratie wordt afgewogen tegen opleiding, innovatie, productiviteit en beschikbaar arbeidspotentieel. Werving hoort transparant te zijn over loon, verblijf en rechten. De verantwoordelijkheid van werkgevers en bemiddelaars moet vooraf duidelijk zijn en effectief kunnen worden gehandhaafd.

Taal, burgerschap en wederkerigheid

Voor duurzaam verblijf willen wij een duidelijke inzet op Nederlandse taalvaardigheid, kennis van de rechtsstaat en deelname aan werk of opleiding. Verplichtingen moeten passen bij individuele mogelijkheden en worden verbonden aan toegankelijke ondersteuning. Gelijke rechten van vrouwen en mannen, persoonlijke vrijheid en respect voor democratische regels zijn leidend. Herkomst of geloof bepaalt niet iemands burgerschap. Segregatie, intimidatie en buitenlandse druk die vrije deelname belemmeren, vragen om een gerichte en rechtmatige aanpak.

Uitvoering en toetsing

Wij willen rapporteren over procedureduur, aantoonbare terugkeer, taalontwikkeling, deelname aan werk en onderwijs en druk op lokale voorzieningen. Beleidswijzigingen krijgen vooraf een toets op verdragen, uitvoerbaarheid, kosten en mogelijke verschuivingseffecten. Gemeenten en uitvoerders leveren daarvoor praktijkgegevens. Resultaten worden per toelatingsgrond bekeken, met bescherming van persoonsgegevens. Zo kan het parlement bijsturen op feitelijke uitkomsten en blijft duidelijk welke maatregelen Nederland zelfstandig kan nemen en welke internationale afspraken vereisen.

04 Nederlandse cultuur en burgerschap

Nederland is een historisch gegroeide gemeenschap met een eigen taal, tradities en manier van samenleven. De NCPV wil dat erfgoed bewaren en doorgeven, met ruimte voor persoonlijke vrijheid en nieuwe bijdragen. Liefde voor het land betekent ook verantwoordelijkheid nemen voor zijn toekomst. Ons burgerschap berust op verbondenheid, gedeelde spelregels en gelijkheid voor de wet. Iedereen die daaraan wil bijdragen moet volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

De Nederlandse taal als gemeenschappelijke basis

Wij willen dat de overheid duidelijk Nederlands gebruikt en dat publieke dienstverlening begrijpelijk is. Onderwijsinstellingen moeten taalvaardigheid serieus bewaken, met een zorgvuldig afgewogen plaats voor anderstalig onderwijs. Bibliotheken en lokale taalvoorzieningen verdienen een rol bij lezen, laaggeletterdheid en deelname aan het dagelijks leven. Regionale talen en dialecten behoren eveneens tot ons culturele erfgoed. Waar vertaling noodzakelijk is voor veiligheid of rechtsbescherming, blijft die beschikbaar binnen een gerichte en uitlegbare aanpak.

Geschiedenis kennen en erfgoed bewaren

Wij willen toegankelijk geschiedenisonderwijs dat kennis van Nederland, zijn instituties en zijn plaats in de wereld versterkt. Daarbij horen prestaties, conflicten en moeilijke gebeurtenissen, zorgvuldig onderzocht en zonder politieke voorschriften voor de uitkomst. Historische gebouwen, archieven, landschappen en lokale collecties verdienen onderhoud en een bruikbare toekomst. Bij erfgoedbeleid willen wij samenwerken met eigenaren, deskundigen en vrijwilligers. Besluiten over ingrijpende veranderingen moeten openbaar worden gemotiveerd en lokaal bespreekbaar zijn.

Tradities en verenigingen laten voortleven

Nationale herdenkingen, lokale feesten, muziekverenigingen en andere tradities brengen mensen samen. Wij willen organisatoren helpen met duidelijke vergunningen, proportionele veiligheidseisen en een bereikbaar gemeentelijk aanspreekpunt. Behoud vraagt ruimte voor mensen die zich vrijwillig inzetten. Tradities kunnen zich ontwikkelen door gesprekken binnen de gemeenschap; bestuurlijke keuzes moeten steeds de vrijheid en gelijke bescherming van betrokkenen respecteren. Publieke steun hoort transparant te zijn, met ruimte voor uiteenlopende culturele uitingen.

Burgerschap door deelname

Wij willen dat burgerschapsvorming concreet maakt hoe democratie, grondrechten en maatschappelijke verantwoordelijkheid werken. Jongeren moeten leren debatteren, bronnen beoordelen en met verschil van mening omgaan. Vrijwillige maatschappelijke inzet kan via scholen, verenigingen en lokale initiatieven worden ondersteund, met passende begeleiding. Een democratische samenleving vraagt betrokken inwoners, ook tussen verkiezingen. Publieke instellingen moeten ontmoeting mogelijk maken en belemmeringen wegnemen voor mensen die door een beperking of beperkte middelen moeilijker kunnen deelnemen.

Een vrije culturele en publieke ruimte

Kunst, wetenschap en journalistiek moeten onafhankelijk kunnen werken en kritiek kunnen leveren. Wij willen heldere, openbare criteria voor publieke financiering, waarbij kwaliteit, toegankelijkheid en verantwoord gebruik van middelen centraal staan. Politieke instemming mag geen voorwaarde zijn. De overheid moet waken voor intimidatie van makers, sprekers en bezoekers. Open debat vraagt tevens onderscheid tussen feitelijke informatie, commentaar en partijpolitieke communicatie. Burgers moeten zelf een oordeel kunnen vormen op basis van toegankelijke informatie.

Uitvoering en toetsing

Wij willen cultuur- en burgerschapsbeleid beoordelen op toegankelijkheid, deelname, kwaliteit van onderhoud en de praktische positie van verenigingen. Evaluaties moeten ook aandacht geven aan kleinere gemeenten en initiatieven buiten de grote instellingen. Bij subsidies worden doelen, selectie en verantwoording vooraf duidelijk gemaakt. De overheid ondersteunt continuïteit waar publieke waarde aantoonbaar is, terwijl betrokken gemeenschappen ruimte houden voor eigen keuzes en verantwoordelijkheid. Zo blijft cultuur een levende verbinding tussen generaties.

05 Wonen en leefbare buurten

Een passende woning biedt vrijheid, zekerheid en ruimte om een leven op te bouwen. De NCPV wil dat wonen weer een haalbaar perspectief wordt, met meer bouwmogelijkheden en beter gebruik van bestaande gebouwen. Woningbeleid moet rekening houden met infrastructuur, voorzieningen en het karakter van stad en dorp. Wij willen duidelijke spelregels voor huurders, eigenaren en bouwers, zodat plannen daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd en buurten leefbaar blijven.

Bouwen waar het verantwoord kan

Wij willen dat overheden samen geschikte bouwlocaties aanwijzen en knelpunten rond bereikbaarheid, water, energie en voorzieningen vroeg oplossen. Binnenstedelijk bouwen en uitbreiding van dorpen of steden moeten op hun eigen mogelijkheden worden beoordeeld. Procedures kunnen parallel verlopen waar dat zorgvuldig kan, met één herkenbare planning en verantwoordelijke regisseur. Inspraak vindt vroeg plaats. Omwonenden behouden rechtsbescherming, terwijl initiatiefnemers tijdig duidelijkheid moeten krijgen over eisen en besluiten.

Bestaande ruimte beter gebruiken

Leegstaande panden, verdiepingen boven winkels en geschikte bedrijfsgebouwen kunnen nieuwe woonruimte opleveren. Wij willen onnodige belemmeringen voor transformatie, woningdelen en splitsing wegnemen, met aandacht voor brandveiligheid, woonkwaliteit en draagkracht van de buurt. Ook mantelzorgwoningen en aanpasbare woningen verdienen ruimte. Gemeenten moeten duidelijk publiceren wat mogelijk is en aanvragen voorspelbaar behandelen. Hergebruik van gebouwen wordt afgewogen tegen andere functies die een buurt nodig heeft, waaronder bedrijvigheid en maatschappelijke voorzieningen.

Een evenwichtige en bereikbare woningmarkt

Wij willen voldoende ruimte voor koop, sociale huur en particuliere huur, met een samenstelling die aansluit bij de lokale behoefte. Belastingen en regels moeten investeringen in goed onderhouden woningen mogelijk maken en misbruik aanpakken. Huurders verdienen bescherming tegen onveilige omstandigheden en onredelijke praktijken. Voor koopwoningen willen wij voorspelbaar beleid, zodat huishoudens hun verplichtingen kunnen overzien. Toewijzingsregels moeten transparant, uitvoerbaar en rechtmatig zijn, met uitlegbare afwegingen bij schaarste.

Doorstroming en wonen in verschillende levensfasen

Wij willen meer woningen die aansluiten bij veranderende huishoudens, waaronder toegankelijke appartementen en kleinschalige woonvormen. Verhuizen moet een aantrekkelijke keuze kunnen worden wanneer een woning niet meer past. Gemeenten, corporaties en ontwikkelaars kunnen daarvoor samen aanbod en praktische verhuisondersteuning ontwikkelen. Wie zorg nodig heeft moet waar mogelijk in een vertrouwde omgeving kunnen blijven. Nieuwe woonvormen worden beoordeeld op zelfstandigheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid en de beschikbaarheid van passende ondersteuning.

Buurten met karakter en voorzieningen

Wij willen dat woningbouw wordt verbonden aan scholen, groen, ontmoetingsplekken en veilige routes. Dorpen moeten zich kunnen ontwikkelen zonder hun eigen karakter te verliezen. Goed onderhoud van straten, verlichting en openbare ruimte verdient een vaste plaats in gemeentelijke plannen. Overlast vraagt om aanspreekbare beheerders en consequente opvolging. Bij grote projecten moeten inwoners kunnen zien welke voorzieningen meegroeien, wie ze financiert en wanneer ze beschikbaar komen. Kwaliteit van de leefomgeving hoort bij de bouwopgave.

Uitvoering en toetsing

Wij willen sturen op gerealiseerde en bewoonbare woningen, doorlooptijden, woonlasten en kwaliteit van de leefomgeving. Aantallen plannen op papier zijn daarvoor onvoldoende. Per bouwgebied worden infrastructuur, voorzieningen, financiering en uitvoeringsrisico's zichtbaar gemaakt. Voorgenomen regelwijzigingen krijgen een toets op investeringen en betaalbaarheid. De voortgang wordt periodiek openbaar besproken, zodat vertragingen een verantwoordelijke en een concrete vervolgstap krijgen. Lokale omstandigheden blijven bepalend voor de uitwerking.

06 Onderwijs en vakmanschap

Goed onderwijs geeft mensen kennis, zelfstandigheid en de mogelijkheid hun talent te ontwikkelen. De NCPV wil hoge verwachtingen verbinden aan een stevige basis en een passende leerroute. Taal, rekenen, vakkennis en burgerschap verdienen blijvende aandacht. Praktische en theoretische opleidingen hebben elk hun eigen waarde. Leraren moeten kunnen lesgeven, scholen moeten veilig zijn en ouders moeten kunnen begrijpen hoe het met de ontwikkeling van hun kind gaat.

Een sterke basis voor ieder kind

Wij willen dat scholen voldoende tijd en bewezen bruikbare ondersteuning krijgen voor lezen, schrijven en rekenen. Achterstanden moeten vroeg worden gesignaleerd, met gerichte hulp en betrokkenheid van ouders. Leerresultaten dienen om onderwijs te verbeteren en behoeften te herkennen. Zij mogen het onderwijs niet versmallen tot toetsvoorbereiding. Scholen moeten inzichtelijk maken welke aanpak zij kiezen en hoe zij nagaan of die werkt. Kinderen met bijzondere ondersteuningsbehoeften verdienen een passende en tijdige oplossing.

De leraar centraal in het onderwijs

Wij willen administratieve verplichtingen doorlichten en leraren betrekken bij veranderingen in programma's, toetsing en toezicht. Schoolleiders moeten zorgen voor duidelijke gedragsregels, goede begeleiding van beginnende docenten en tijd voor vakinhoudelijke ontwikkeling. Routes voor zijinstromers vragen om kwaliteit en praktische ondersteuning. Personeelsbeleid moet gericht zijn op behoud van ervaren mensen en stabiele teams. Nieuwe taken worden alleen aan scholen opgedragen wanneer hun noodzaak, uitvoerbaarheid en gevolgen voor het lesgeven duidelijk zijn.

Vakmanschap en beroepsonderwijs waarderen

Nederland heeft mensen nodig die kunnen maken, bouwen, verzorgen, repareren en ondernemen. Wij willen beroepsonderwijs dat samenwerkt met regionale bedrijven en instellingen, met volwaardige stages en veilige leeromstandigheden. Studenten moeten een aanspreekpunt hebben wanneer begeleiding tekortschiet. Praktijkroutes en doorstroommogelijkheden verdienen duidelijke informatie, zodat keuzes passen bij talent en ambitie. Werkgevers kunnen bijdragen aan actuele vakkennis en opleidingsplaatsen, zonder dat het onderwijs volledig afhankelijk wordt van de vraag van één sector of onderneming.

Vrijheid, veiligheid en verantwoordelijkheid

Wij willen vrijheid van onderwijs verbinden aan heldere kwaliteitseisen en respect voor de democratische rechtsstaat. Scholen moeten leerlingen beschermen tegen pesten, geweld en intimidatie. Verschillen van mening moeten bespreekbaar zijn zonder dat leerlingen of leraren onder druk worden gezet. Ouders krijgen begrijpelijke informatie en een bereikbare klachtenroute. Digitale leermiddelen worden gekozen op onderwijskundige waarde, toegankelijkheid en privacy. Leerlingen moeten leren zelfstandig te denken en informatie kritisch te beoordelen.

Kennis, onderzoek en blijvende ontwikkeling

Wij willen ruimte voor onafhankelijk onderzoek en samenwerking tussen onderwijs, wetenschap en ondernemerschap. Opleidingen moeten transparant zijn over inhoud, toelating en toekomstmogelijkheden. Bij internationalisering wegen wij kwaliteit, huisvesting, onderwijstaal en publieke middelen mee. Werkenden en werkzoekenden moeten zich gericht kunnen bijscholen, met herkenbare opleidingen en zicht op de waarde van behaalde vaardigheden. Omscholing vraagt samenwerking tussen werkgevers, opleiders en uitvoerders, waarbij de deelnemer overzicht houdt over kosten, tijd en verwachtingen.

Uitvoering en toetsing

Wij willen onderwijshervormingen stapsgewijs invoeren en evalueren met leraren, leerlingen, ouders en opleidingen. Daarbij kijken wij naar basisvaardigheden, voortijdige uitval, veiligheid, personeelsbehoud en de kwaliteit van vervolgkeuzes. Cijfers worden steeds uitgelegd in hun context. Extra rapportage moet aantoonbaar nuttig zijn voor verbetering. Structurele uitbreiding van taken vergt een uitvoeringsplan met mensen en middelen. Onderwijsbeleid verdient continuïteit, zodat scholen voldoende tijd hebben om gekozen verbeteringen waar te maken.

07 Gezinnen, zorg en gemeenschapszin

Een sterke samenleving begint bij mensen die verantwoordelijkheid nemen voor elkaar. Gezinnen, familieverbanden, buurten en verenigingen dragen daar dagelijks aan bij. De NCPV wil die verbondenheid versterken en persoonlijke vrijheid respecteren. Wie zichzelf kan redden verdient ruimte; wie ondersteuning nodig heeft moet daarop kunnen rekenen. Zorg en sociaal beleid moeten aansluiten bij het dagelijks leven, met herkenbare hulp, zo min mogelijk overdrachtsproblemen en aandacht voor menselijke waardigheid.

Ruimte voor gezin en opvoeding

Wij willen dat ouders werk, opvoeding en zorg beter kunnen combineren, met begrijpelijke regelingen en voorspelbare voorwaarden. Bij nieuw beleid moeten gevolgen voor gezinnen en andere huishoudens zichtbaar worden gemaakt. Opvoedondersteuning hoort toegankelijk te zijn wanneer ouders daarom vragen of kinderen bescherming nodig hebben. Hulp moet de eigen mogelijkheden van het gezin versterken. Ingrijpende besluiten over kinderen vragen om zorgvuldig feitenonderzoek, onafhankelijke beoordeling en begrijpelijke informatie over rechten en vervolgstappen.

Zorg bereikbaar en samenhangend organiseren

Wij willen sterke eerstelijnszorg en samenwerking tussen huisartsen, wijkverpleging, apotheken en andere zorgverleners. Patiënten moeten weten waar zij terechtkunnen en wie de behandeling coördineert. Besluiten over regionale zorgvoorzieningen moeten bereikbaarheid, kwaliteit en personele haalbaarheid gezamenlijk afwegen. Digitale zorg kan helpen wanneer zij passend en toegankelijk is; persoonlijk contact blijft nodig wanneer de situatie daarom vraagt. Het delen van medische informatie vereist gerichte toestemming of een andere toereikende wettelijke grondslag en goede beveiliging.

Professionals tijd geven voor mensen

Wij willen zorgmedewerkers betrekken bij het schrappen van registraties die weinig bijdragen aan kwaliteit of verantwoording. Organisaties moeten ruimte maken voor vakmanschap, goede roosters en begeleiding van nieuwe medewerkers. Bij inkoop en bekostiging willen wij rekening houden met continuïteit en samenwerking, zodat overdrachten niet onnodig ingewikkeld worden. Vernieuwing verdient toepassing wanneer zij aantoonbaar helpt en veilig uitvoerbaar is. Besparingen mogen pas worden ingeboekt wanneer zij realistisch onderbouwd en praktisch haalbaar zijn.

Mantelzorg, ouder worden en waardigheid

Wij willen mantelzorgers vroeg ondersteunen met informatie, tijdelijke vervanging en een herkenbaar aanspreekpunt. Informele hulp moet passen bij wat mensen kunnen dragen. Ouderen en mensen met een beperking moeten kunnen meebeslissen over wonen, ondersteuning en daginvulling. Kleinschalige initiatieven verdienen ruimte als kwaliteit en continuïteit geregeld zijn. Waardigheid betekent ook zorgvuldig luisteren bij ingewikkelde zorgbeslissingen, met respect voor persoonlijke overtuiging, autonomie en de professionele verantwoordelijkheid van zorgverleners.

Gemeenschappen die iedereen laten deelnemen

Wij willen vrijwilligerswerk en verenigingsleven eenvoudiger maken door begrijpelijke regels, passende verzekering en toegankelijke ontmoetingsruimten. Sport, cultuur en buurtactiviteiten kunnen ontmoeting bevorderen. Gemeenten moeten drempels voor deelname herkennen, waaronder ontoegankelijke gebouwen en ingewikkelde aanvragen. Bij eenzaamheid, schulden of psychische problemen willen wij tijdige ondersteuning en duidelijke doorverwijzing. Eigen verantwoordelijkheid blijft belangrijk, maar hulp moet bereikbaar zijn voordat problemen vastlopen. Vrijwilligers vullen professionele zorg aan en moeten hun grenzen kunnen aangeven.

Uitvoering en toetsing

Wij willen de voortgang beoordelen aan de hand van toegankelijkheid, wachttijden, continuïteit, ervaringen van patiënten en de belasting van medewerkers en mantelzorgers. Hervormingen krijgen een toets op uitvoerbaarheid en gevolgen voor kwetsbare mensen. Gemeenten, zorgaanbieders en verzekeraars moeten duidelijk maken wie verantwoordelijk is bij overdrachten. Nieuwe ondersteuning wordt gekoppeld aan een realistische raming van capaciteit en kosten. Het resultaat moet zichtbaar worden in het dagelijks leven van degenen voor wie beleid bedoeld is.

08 Ondernemerschap, MKB en familiebedrijven

De NCPV ziet ondernemers, zelfstandigen, familiebedrijven en het MKB als fundament van de Nederlandse economie. De overheid moet hen ruimte geven om te groeien, te investeren en werkgelegenheid te creëren, met minder regeldruk, betrouwbare wetgeving en een eerlijk belastingstelsel. Wij willen een economie waarin vakmanschap en initiatief worden beloond, concurrentie eerlijk is en ondernemerschap niet vastloopt in onnodige onzekerheid. Daarbij horen verantwoordelijkheid voor werknemers, klanten en de leefomgeving.

Een overheid die ondernemen mogelijk maakt

Wij willen nieuwe regels vooraf toetsen op uitvoerbaarheid voor kleine bedrijven. Een verplichting die voor een groot concern eenvoudig lijkt, kan voor een ondernemer zonder eigen juridische afdeling zwaar wegen. Gegevens die de overheid al rechtmatig bezit, moeten ondernemers niet telkens opnieuw hoeven aanleveren. Bij iedere nieuwe rapportageplicht hoort een onderbouwing van het nut en een onderzoek naar eenvoudiger alternatieven. Wij willen vaste aanspreekpunten voor ingewikkelde dossiers en begrijpelijke correspondentie met duidelijke termijnen.

Voorspelbare belastingen en investeringsruimte

Ondernemers moeten kunnen plannen. Wij willen een voorspelbare fiscale koers, voldoende voorbereidingstijd bij veranderingen en een belastingstelsel dat werken, investeren en het aannemen van personeel ondersteunt. Verlaging van lasten op arbeid krijgt prioriteit wanneer daarvoor structurele dekking bestaat. Regelingen voor investeringen moeten eenvoudig, controleerbaar en toegankelijk zijn voor het MKB. Wij beoordelen fiscale voordelen op hun werkelijke bijdrage aan productiviteit en ondernemerschap, zodat ingewikkelde uitzonderingen zonder aantoonbaar nut kunnen verdwijnen.

Werkgeverschap en zelfstandig vakmanschap

Wij willen het aannemen van personeel overzichtelijker maken, met heldere verplichtingen en beheersbare risico's, vooral voor kleine werkgevers. Werknemers verdienen duidelijke arbeidsvoorwaarden en passende bescherming; werkgevers moeten weten waarop zij kunnen rekenen. Zelfstandigen moeten ruimte houden voor werkelijk zelfstandig ondernemerschap. Wij willen duidelijkheid vooraf over arbeidsrelaties en gerichte aanpak van schijnconstructies, zonder iedere zelfstandige als verdacht te behandelen. Praktijkleren, samenwerking met beroepsonderwijs en omscholing moeten aansluiten bij de vraag van ondernemingen.

Familiebedrijven, vergunningen en rechtszekerheid

Een bedrijfsoverdracht mag een gezond familiebedrijf niet onnodig ontwrichten. Wij willen een uitvoerbare benadering van opvolging, met bescherming tegen misbruik en aandacht voor continuïteit. Bij bedrijfsopvolging willen wij voorkomen dat fiscale lasten de voortzetting van een levensvatbaar familiebedrijf onnodig in gevaar brengen. Regels moeten rekening houden met beschikbare liquiditeit en daadwerkelijke overdracht van ondernemingsvermogen, met waarborgen tegen oneigenlijk gebruik en voorspelbare overgangsregels. Vergunningprocedures moeten duidelijke stappen, aanspreekpunten en voortgangsinformatie hebben. Overheden moeten besluiten tijdig en zorgvuldig nemen en procedures waar mogelijk samenbrengen. Bij handhaving willen wij onderscheid tussen een herstelbare vergissing en doelbewuste overtreding. Ondernemers moeten laagdrempelig bezwaar kunnen maken en tijdig weten hoe fouten kunnen worden hersteld.

Eerlijke kansen op de markt

Wij willen overheidsopdrachten toegankelijker maken voor kleinere bedrijven door proportionele eisen en waar passend kleinere percelen. Kwaliteit, leveringszekerheid en levensduur verdienen een herkenbare plaats in aanbestedingen, binnen toepasbare regels. Betalingstermijnen moeten worden nageleefd. Tegen oneerlijke concurrentie, fraude en misbruik van marktmacht willen wij gericht optreden. Nederlandse bedrijven moeten internationaal kunnen concurreren op vakmanschap en innovatie; handelsbeleid moet daarom ook rekening houden met verschillen in productienormen en met strategische afhankelijkheden.

Uitvoering en toetsing

Wij willen een openbare ondernemersagenda met concrete vereenvoudigingen, verantwoordelijke bewindspersonen en toetsmomenten. Voorstellen worden besproken met kleine ondernemers, zelfstandigen en familiebedrijven uit verschillende regio's. Wij beoordelen voortgang op administratieve tijd, voorspelbaarheid van procedures en toegang tot opdrachten. Fiscale veranderingen worden vooraf doorgerekend. Een aangekondigde verbetering telt pas als verbetering wanneer ondernemers die ook in de dagelijkse praktijk merken.

09 Werk, inkomen en bestaanszekerheid

Een samenleving blijft sterk wanneer mensen door hun eigen inzet vooruit kunnen komen en kunnen rekenen op hulp als dat werkelijk nodig is. De NCPV wil dat werk loont, gezinnen overzicht houden over hun financiën en bestaanszekerheid meer is dan een verzameling ingewikkelde regelingen. Wij verbinden vrijheid en verantwoordelijkheid aan een overheid die begrijpelijk handelt, misbruik tegengaat en mensen niet door bureaucratie verder in problemen brengt.

Vooruitkomen door te werken

Wij willen voorkomen dat extra werken door de samenloop van belastingen en inkomensregelingen nauwelijks voordeel oplevert. Bij hervormingen moet het besteedbare inkomen van verschillende huishoudens inzichtelijk worden gemaakt, ook wanneer iemand meer uren gaat werken. Vereenvoudiging en lagere lasten op arbeid zijn onze richting, met verantwoorde dekking en zorgvuldige overgangsregels. Mensen moeten vooraf kunnen begrijpen wat een verandering in hun werk betekent voor hun inkomen. Werkgevers en werknemers hebben belang bij stabiele, overzichtelijke regels.

Een vangnet met perspectief

Wie tijdelijk zonder werk zit, verdient ondersteuning die helpt om opnieuw mee te doen. Wij willen persoonlijke begeleiding, passende scholing en samenwerking met werkgevers. Wie aantoonbaar niet kan werken, moet kunnen rekenen op een betrouwbaar vangnet zonder telkens onnodig dezelfde beperkingen te moeten bewijzen. Tegenover ondersteuning mogen redelijke verplichtingen staan, afgestemd op iemands mogelijkheden. Wij willen bewuste fraude gericht aanpakken, maar een vergissing niet automatisch behandelen als opzet. Herstel en een begrijpelijke beoordeling moeten mogelijk blijven.

Zekerheid voor gezinnen en werkenden

Gezinnen moeten werk, opvoeding en zorg voor naasten kunnen combineren. Wij willen regelingen beoordelen vanuit uiteenlopende gezinssituaties, zonder één inrichting van het gezinsleven op te leggen. Kinderopvang en verlof moeten begrijpelijk en uitvoerbaar zijn; aanpassingen vereisen inzicht in kosten, beschikbaar personeel en gevolgen voor ouders. Wij willen ook aandacht voor mensen met onregelmatige werktijden en voor mantelzorgers. Keuzevrijheid betekent dat beleid ruimte laat voor verschillende verdelingen van betaald werk en zorgtaken.

Schulden voorkomen en herstellen

Wij willen dat mensen eerder hulp kunnen vinden wanneer rekeningen zich opstapelen. Informatie moet duidelijk zijn, betalingsregelingen moeten realistisch kunnen worden afgesproken en onnodige stapeling van invorderingskosten moet worden tegengegaan. De overheid moet bij haar eigen vorderingen oog houden voor wat een huishouden daadwerkelijk kan dragen. Schuldhulp vraagt inzet van betrokkenen en een betrouwbare samenwerking tussen instanties. Wij willen voorkomen dat mensen door tegenstrijdige eisen geen duurzame weg uit hun schulden kunnen vinden.

Een leven lang inzetbaar

Beroepsvaardigheden, ervaring en inzet moeten meer gewicht krijgen bij de toegang tot werk. Wij willen praktische omscholing en bijscholing stimuleren, vooral waar werkgevers en onderwijs samen concrete mogelijkheden bieden. Oudere werknemers verdienen een eerlijke kans, net als mensen die na ziekte of langdurige afwezigheid terugkeren. Pensioenbeleid moet begrijpelijk zijn en rekening houden met verschillende loopbanen. Wij willen veranderingen zorgvuldig beoordelen op betaalbaarheid, keuzevrijheid en de gevolgen voor huidige en toekomstige generaties.

Uitvoering en toetsing

Bij hervormingen laten wij de gevolgen voor huishoudens vooraf in kaart brengen, inclusief overgangssituaties en samenloop met andere regelingen. Wij willen voortgang volgen aan de hand van begrijpelijkheid, doorlooptijden, duurzame uitstroom naar werk en het voorkomen van problematische schulden. Uitvoerders en mensen die van regelingen gebruikmaken worden betrokken bij verbeteringen. Besparingen worden niet alvast ingeboekt wanneer hun effect nog onzeker is.

10 Boeren, vissers, natuur en voedselzekerheid

Voedselproductie, landschap en platteland zijn voor de NCPV nauw verbonden. Boeren, tuinders en vissers verdienen respect, rechtszekerheid en een economisch perspectief. Tegelijk dragen wij verantwoordelijkheid voor bodem, water, dieren en natuur. Wij willen beleid dat deze belangen in samenhang afweegt, op betrouwbare kennis steunt en ondernemers betrekt bij de uitvoering. Nederland moet ruimte houden voor productie, vakmanschap en vernieuwing, met duidelijke en haalbare voorwaarden.

Een betrouwbaar toekomstperspectief

Wij willen langjarige duidelijkheid over doelen en regels, zodat agrarische ondernemers investeringen kunnen afwegen. Beleid moet onderscheid maken tussen bedrijfstypen en plaatselijke omstandigheden. Niet iedere onderneming kan op dezelfde manier veranderen. Wij willen ruimte voor innovatie, extensivering of andere bedrijfskeuzes waar die aantoonbaar bijdragen aan de gestelde doelen. Bij ingrijpende gebiedsveranderingen moeten ondernemers vroeg worden betrokken en moeten gevolgen voor eigendom, bedrijfsopvolging en leefbaarheid zorgvuldig worden meegewogen. Vrijwillige oplossingen verdienen voorrang.

Sturen op aantoonbare resultaten

Wij willen milieubeleid baseren op transparante gegevens, controleerbare methoden en een open beoordeling van onzekerheden. Modellen en metingen moeten zorgvuldig worden gebruikt en waar mogelijk elkaar aanvullen. Ondernemers moeten weten welke resultaten van hen worden gevraagd en hoe die worden vastgesteld. Innovaties verdienen ruimte voor praktijkproeven, maar beloofde effecten moeten ook worden getoetst. Wij willen voorkomen dat bedrijven investeren op basis van verwachtingen die later zonder duidelijke uitleg of zorgvuldige overgang onbruikbaar blijken.

Natuur, water en dierenwelzijn

Natuurbeheer vraagt onderhoud, kennis van het gebied en samenwerking met de mensen die er wonen en werken. Wij willen agrarisch natuurbeheer en herstel van bodem- en waterkwaliteit gericht ondersteunen wanneer resultaten controleerbaar zijn. Dierenwelzijn moet een herkenbare plaats hebben in bedrijfsvoering en toezicht, met uitvoerbare normen en eerlijke overgangstermijnen. Wij willen voorkomen dat hogere Nederlandse eisen enkel leiden tot verplaatsing van productie naar omstandigheden met lagere normen. Daarom verbinden wij binnenlandse verbeteringen aan een inzet voor eerlijke concurrentie.

Visserij met toekomst

De visserij verdient een volwaardige plaats in besluiten over de Noordzee en binnenwateren. Wij willen voedselvoorziening, natuur, energie, veiligheid en scheepvaart gezamenlijk afwegen. Vissers moeten tijdig duidelijkheid krijgen over toegang tot gebieden en over voorwaarden voor investeringen. Verduurzaming van vaartuigen en vangstmethoden moet aansluiten bij praktische mogelijkheden en aantoonbare effecten. Waar veranderingen het bestaansperspectief ernstig raken, moet de overheid verantwoordelijkheid nemen voor een zorgvuldige overgang en een eerlijke behandeling van betrokken ondernemingen.

Een sterke voedselketen

Wij willen dat voedselzekerheid meeweegt in ruimtelijk, economisch en internationaal beleid. Daarvoor zijn productieve grond, kennis, verwerking, logistiek en voldoende vakmensen nodig. Boeren en vissers moeten eerlijk kunnen onderhandelen over de waarde van hun producten. Korte ketens en regionale afzet verdienen ruimte waar consumenten en ondernemers daarvoor kiezen. Wij willen ook aandacht voor bedrijfsopvolging en praktijkonderwijs, zodat jonge ondernemers kunnen instromen zonder dat de overheid één bedrijfsmodel tot verplichte norm verheft.

Uitvoering en toetsing

Wij willen samen met ondernemers, kennisinstellingen en gebiedsbeheerders uitvoerbare stappen vaststellen en deze regelmatig toetsen op ecologische resultaten, economische gevolgen en voedselproductie. Nieuwe maatregelen krijgen een beoordeling van kosten, rechtszekerheid en uitvoeringscapaciteit. Waar doelen botsen, moeten bestuurders de afweging zichtbaar maken. Wij willen geen opeenstapeling van verplichtingen zonder inzicht in het totale effect op een bedrijf of regio.

11 Energie, klimaat en bereikbaarheid

Betaalbare energie en goede bereikbaarheid zijn voorwaarden voor vrijheid, bestaanszekerheid en een concurrerende economie. De NCPV wil klimaat- en energiebeleid beoordelen op leveringszekerheid, kosten, uitvoerbaarheid en aantoonbaar resultaat. Wij kiezen voor een praktische benadering waarin verschillende technieken op hun bijdrage worden beoordeeld. Huishoudens en bedrijven moeten kunnen plannen, terwijl Nederland stapsgewijs minder kwetsbaar wordt voor verstoringen, onbetrouwbare leveranciers en overbelaste infrastructuur.

Leveringszekerheid als vaste voorwaarde

Wij willen dat voldoende beschikbare energie en een betrouwbaar netwerk centraal staan in ieder energieplan. Investeringen in opwekking, opslag, regelbaar vermogen en netuitbreiding moeten in samenhang worden beoordeeld. Bestaande capaciteit mag niet verdwijnen zonder een geloofwaardig plan voor vervanging. Wij willen ruimte voor kernenergie binnen een zorgvuldige beoordeling van veiligheid, afvalbeheer, financiering en realisatietijd. Ook andere technieken moeten worden beoordeeld op hun werkelijke bijdrage aan een betrouwbaar energiesysteem, zonder vooraf onbeperkte subsidies toe te zeggen.

Een betaalbare overgang

Wij willen voorkomen dat huishoudens en kleine bedrijven worden verplicht tot investeringen die zij redelijkerwijs niet kunnen dragen. Energiebesparing kan helpen wanneer de oplossing past bij het gebouw, het gebruik en de beschikbare middelen. Ondersteuning moet overzichtelijk zijn en gericht op aantoonbaar resultaat. Wij willen bij veranderingen in belastingen en tarieven de verdeling van kosten zichtbaar maken. Een maatregel die op papier goedkoop lijkt, kan door noodzakelijke aanpassingen elders alsnog een zware rekening veroorzaken.

Netwerken en strategische zelfstandigheid

Wij willen vergunningverlening en uitvoering voor noodzakelijke energie-infrastructuur beter op elkaar laten aansluiten, met tijdige betrokkenheid van omwonenden. Schaarse netcapaciteit vraagt transparante keuzes en heldere informatie voor initiatiefnemers. Nederland moet afhankelijkheden in brandstoffen, grondstoffen, onderdelen en digitale besturing zorgvuldig beoordelen. Internationale samenwerking blijft nodig, maar mag ons niet onnodig kwetsbaar maken. Wij willen spreiding van leveranciers en aandacht voor onderhoud, beveiliging en voldoende geschoolde mensen voor de aanleg en het beheer van netwerken.

Klimaatbeleid dat werkt

Wij willen maatregelen vergelijken op hun verwachte effect, totale kosten en uitvoerbaarheid. Innovatie, efficiënter grondstoffengebruik en energiebesparing verdienen ruimte wanneer zij resultaten opleveren. Ook aanpassing aan weersomstandigheden en bescherming tegen water horen bij verantwoord beleid. Wij willen voorkomen dat uitstoot of productie slechts naar het buitenland verschuift zonder werkelijke verbetering. Daarom beoordelen wij voorstellen mede op internationale samenhang en gevolgen voor Nederlandse bedrijven, en willen wij ineffectieve maatregelen kunnen aanpassen of beëindigen.

Bereikbaarheid voor stad en streek

Wij willen een bereikbaar Nederland waarin auto, openbaar vervoer, fiets en goederenvervoer elkaar aanvullen. Onderhoud en betrouwbaarheid verdienen prioriteit naast nieuwe projecten. In het landelijk gebied moet beleid rekening houden met grotere afstanden en beperkte alternatieven. Wij willen investeringen beoordelen op bereikbaarheid van werk, onderwijs, zorg en voorzieningen. Verkeersveiligheid krijgt een vaste plaats in inrichting en handhaving. Ondernemers hebben bovendien belang bij betrouwbare verbindingen naar havens, productielocaties en internationale handelsroutes.

Uitvoering en toetsing

Grote projecten krijgen een openbare afweging van alternatieven, kosten, risico's en benodigde capaciteit. Wij willen de voortgang toetsen aan leveringszekerheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid en aantoonbare milieu-effecten. Bij tegenvallers moet de overheid tijdig bijsturen en uitleggen welke keuzes nodig zijn. Wij boeken toekomstige technische doorbraken niet vooraf in als zekerheid en houden rekening met onderhoud en andere kosten gedurende de volledige levensduur.

12 Regio en platteland

Nederland is meer dan zijn grootste steden. De NCPV wil dat dorpen, middelgrote gemeenten, grensstreken en landelijke gebieden volwaardig meetellen in nationale keuzes. Mensen moeten waar mogelijk een toekomst kunnen opbouwen in de omgeving waarmee zij verbonden zijn. Dat vraagt bereikbare voorzieningen, passende woningen, werkgelegenheid en ruimte voor plaatselijke gemeenschappen. Wij willen beleid dat verschillen tussen gebieden erkent en lokale kennis gebruikt zonder verantwoordelijkheden onduidelijk te maken.

Voorzieningen binnen bereik

Wij willen bij beslissingen over zorg, onderwijs en publieke dienstverlening niet alleen naar aantallen gebruikers kijken, maar ook naar reistijd, bereikbaarheid en samenhang met andere voorzieningen. Een sluiting kan voor een dorp veel meer betekenen dan het verdwijnen van één gebouw. Gemeenten moeten ruimte krijgen om functies te combineren wanneer dit kwaliteit en toegankelijkheid ondersteunt. Digitale dienstverlening kan daarbij helpen, maar voor essentiële zaken moet persoonlijke ondersteuning bereikbaar blijven voor mensen die deze nodig hebben.

Wonen passend bij de gemeenschap

Wij willen woningbouw mogelijk maken die aansluit bij de vraag in dorpen en kleinere steden, met aandacht voor starters, gezinnen en ouderen. Hergebruik van bestaande gebouwen en beperkte uitbreiding kunnen beide bijdragen. Bouwplannen moeten passen bij infrastructuur, landschap en beschikbare voorzieningen, zonder dat iedere ontwikkeling jarenlang vastloopt. Wij willen gemeenten helpen om plannen uitvoerbaar te maken en onnodige procedurele vertraging te beperken. Bij woonbeleid moet de verbinding tussen plaatselijke woningvraag en regionale ontwikkelingen zichtbaar worden meegewogen.

Werk en vakmanschap in de streek

Regionale economieën steunen vaak op een combinatie van familiebedrijven, landbouw, industrie, logistiek, toerisme en dienstverlening. Wij willen dat nationaal economisch beleid ook deze verwevenheid ziet. Praktijkonderwijs en beroepsopleidingen moeten kunnen samenwerken met werkgevers in de omgeving. Bedrijventerreinen, energievoorziening en digitale verbindingen verdienen aandacht waar zij aantoonbaar bijdragen aan werk en ontwikkeling. De overheid moet bij de spreiding van eigen diensten en investeringen de kansen buiten de grootste stedelijke centra serieus beoordelen.

Verenigingen en plaatselijke verbondenheid

Sportverenigingen, dorpshuizen, culturele organisaties en vrijwilligers maken gemeenschappen leefbaar. Wij willen onnodige verplichtingen voor kleine verenigingen terugdringen en gemeentelijke procedures begrijpelijk houden. Ondersteuning moet ruimte laten voor eigen initiatief, zonder verenigingen tot uitvoeringsloket van de overheid te maken. Plaatselijke tradities en erfgoed verdienen zorgvuldige bescherming en ruimte om door nieuwe generaties te worden voortgezet. Wij willen toegankelijkheid en deelname bevorderen, zodat gemeenschapsleven mensen bij elkaar brengt en niemand door praktische belemmeringen onnodig buitensluit.

Besluiten dichter bij inwoners

Wij willen dat gemeenten en provincies voldoende ruimte hebben om passende oplossingen te kiezen, met duidelijke verantwoordelijkheden en toereikende middelen voor opgedragen taken. Decentralisatie mag geen manier zijn om problemen of ongedekte verplichtingen door te schuiven. Bij grote ruimtelijke ingrepen moet vroegtijdige inspraak plaatsvinden, met heldere uitleg over wat nog beïnvloedbaar is. Grensregio's verdienen daarnaast aandacht voor praktische samenwerking over de grens, bijvoorbeeld bij bereikbaarheid, onderwijs en werk, binnen begrijpelijke afspraken.

Uitvoering en toetsing

Wij willen belangrijke landelijke voorstellen voorzien van een beoordeling van regionale gevolgen. Daarbij kijken wij naar reistijden, toegang tot voorzieningen, woningmogelijkheden en werkgelegenheid. Gemeenten en inwoners moeten kunnen terugzien hoe hun kennis in besluiten is gebruikt. Extra middelen worden gekoppeld aan concrete doelen en uitvoerbare plannen. Wij willen voorkomen dat tijdelijke projecten verdwijnen zodra een subsidie afloopt zonder dat beheer en continuïteit zijn geregeld.

13 Nationale soevereiniteit, defensie en samenwerking

Nederland moet zelfstandig democratische keuzes kunnen maken en zijn bevolking, grondgebied en vitale belangen beschermen. Voor de NCPV betekent soevereiniteit ook het vermogen om besluiten daadwerkelijk uit te voeren. Dat vraagt sterke instituties, een geloofwaardige krijgsmacht en minder onnodige afhankelijkheid. Samenwerking met andere landen kan onze veiligheid en welvaart versterken, mits doelen duidelijk zijn, verantwoordelijkheden herkenbaar blijven en Nederlandse volksvertegenwoordigers hun controlerende taak kunnen uitoefenen.

Democratische zeggenschap als uitgangspunt

Wij willen internationale afspraken beoordelen op het Nederlandse belang, wederkerigheid en democratische controle. Wanneer bevoegdheden worden gedeeld of overgedragen, moeten gevolgen voor wetgeving, uitvoering en financiën vooraf helder zijn. Het parlement moet tijdig informatie ontvangen en wezenlijke keuzes kunnen beoordelen. Wij willen voorkomen dat ingrijpende verplichtingen via onoverzichtelijke procedures tot stand komen. Waar bestaande afspraken onvoldoende ruimte bieden voor verantwoord nationaal beleid, willen wij aanpassing langs politieke, juridische en diplomatieke weg nastreven.

Een krijgsmacht die haar taken aankan

Wij willen investeren in een krijgsmacht met voldoende personeel, materieel, voorraden en onderhoud. Nieuwe ambities moeten passen bij wat de organisatie kan uitvoeren. Werving, behoud en opleiding van militairen verdienen net zoveel aandacht als aanschaf van systemen. Personeel moet kunnen rekenen op goed werkgeverschap, passende ondersteuning en zorgvuldige nazorg. Wij willen aanschafbesluiten beoordelen op inzetbaarheid, interoperabiliteit, leveringszekerheid en totale levensduurkosten. Internationale samenwerking kan daarbij helpen, zonder noodzakelijke eigen kennis en capaciteit te verwaarlozen.

Bescherming van vitale voorzieningen

Energie, drinkwater, communicatie, vervoer en belangrijke digitale systemen moeten tegen verstoringen bestand zijn. Wij willen heldere verantwoordelijkheden, regelmatig geoefende noodplannen en samenwerking tussen overheid en beheerders. Cyberveiligheid vraagt investeringen in mensen en onderhoud, niet alleen nieuwe technologie. Wij willen kwetsbare afhankelijkheden in kaart brengen en waar nodig verminderen. Burgers en bedrijven moeten begrijpelijke informatie krijgen over voorbereiding op noodsituaties, zonder dat de overheid haar eigen verantwoordelijkheid voor bescherming en coördinatie bij hen neerlegt.

Samenwerken vanuit wederzijds belang

Wij willen betrouwbare samenwerking met bondgenoten en handelspartners, met aandacht voor veiligheid, energie, grensbewaking en georganiseerde criminaliteit. Afspraken moeten wederzijds voordeel en duidelijke verplichtingen hebben. Wij steunen diplomatie die Nederlandse belangen behartigt, escalatie helpt voorkomen en praktisch resultaat nastreeft. De inzet van mensen en middelen in het buitenland vraagt een duidelijke doelstelling, juridische grondslag, risicoafweging en evaluatie. Humanitaire hulp moet zorgvuldig worden georganiseerd, met controle op besteding en bereik van de beoogde ontvangers.

Strategische kennis en productie behouden

Wij willen dat Nederland zorgvuldig omgaat met kennis, infrastructuur en ondernemingen die essentieel zijn voor zijn weerbaarheid. Investeringen en samenwerkingen verdienen extra beoordeling wanneer zij toegang geven tot gevoelige technologie of vitale systemen. Bescherming mag niet ontaarden in willekeurige belemmeringen voor gewone handel. Wij willen daarom heldere criteria, rechtszekerheid en gerichte maatregelen. Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen moeten ruimte krijgen om bij te dragen aan veiligheid en defensie, met passende waarborgen voor kwaliteit, controle en verantwoord gebruik.

Uitvoering en toetsing

Wij willen veiligheidsambities koppelen aan meerjarige uitvoeringsplannen en verantwoord gefinancierde capaciteit. De volksvertegenwoordiging krijgt inzicht in voortgang en risico's, met bescherming van informatie waarvan openbaarmaking de veiligheid schaadt. Evaluaties moeten laten zien of investeringen de inzetbaarheid en weerbaarheid vergroten. Bij internationale afspraken beoordelen wij steeds de doelen, kosten, democratische controle en mogelijkheden om bij veranderde omstandigheden bij te sturen.

14 Verantwoord financieel beleid en uitvoering

Publiek geld wordt opgebracht door burgers en bedrijven. De NCPV wil daar zorgvuldig mee omgaan en voorkomen dat onhoudbare beloften op volgende generaties worden afgewenteld. Een kleinere en begrijpelijkere overheid ontstaat niet door alleen te bezuinigen, maar door heldere taken, uitvoerbare regels en controle op resultaat. Wij willen keuzes zichtbaar maken: niet alles kan tegelijk en iedere uitbreiding van beleid vraagt een eerlijke afweging van kosten, mensen en prioriteiten.

Structurele uitgaven structureel dekken

Wij willen terugkerende verplichtingen dekken met betrouwbare, terugkerende inkomsten of aantoonbare besparingen. Eenmalige opbrengsten zijn geen solide basis voor blijvende uitgaven. Nieuwe voorstellen moeten daarom aangeven welke kosten tijdelijk en welke structureel zijn. Wij willen buffers behouden voor tegenvallers en zorgvuldig omgaan met de staatsschuld. Investeringen beoordelen wij op maatschappelijke waarde, onderhoud en risico's, zonder iedere gewenste uitgave als investering te presenteren om een kritische begrotingsafweging te ontwijken.

Prioriteiten in een duidelijke volgorde

Veiligheid, bestaanszekerheid, betrouwbare infrastructuur en goed uitvoerbare publieke dienstverlening behoren tot onze kerntaken. Binnen beschikbare ruimte willen wij lasten op arbeid verminderen en ondernemerschap versterken. Uitbreidingen worden gefaseerd wanneer financiële middelen of uitvoeringscapaciteit onvoldoende zijn. Wij willen geen gelijktijdige belastingverlagingen en extra uitgaven beloven zonder onderbouwde dekking. Waar keuzes botsen, maken wij duidelijk welke maatregel voorrang krijgt, welke later komt en welke wordt heroverwogen. Ook overgangskosten moeten in die afweging zichtbaar zijn.

Een overheid die haar taken afmaakt

Wij willen nieuwe wetgeving vooraf toetsen met de organisaties en mensen die ermee moeten werken. Daarbij horen capaciteit, informatiesystemen, begrijpelijkheid en mogelijkheden voor bezwaar en herstel. De invoering begint pas wanneer noodzakelijke voorwaarden voldoende op orde zijn. Grote veranderingen kunnen stapsgewijs worden ingevoerd, zodat problemen vroeg zichtbaar worden. Uitvoerders moeten knelpunten kunnen melden zonder dat politieke druk hen dwingt een onrealistische planning te bevestigen. De overheid moet ook bestaande achterstanden zichtbaar aanpakken.

Minder verspilling, betere verantwoording

Wij willen subsidies, fiscale regelingen, externe inhuur en grote projecten regelmatig beoordelen op noodzaak en resultaat. Een regeling zonder aantoonbaar nut moet kunnen worden aangepast of beëindigd. Dat vraagt zorgvuldig onderzoek; wij boeken algemene beloften over minder verspilling niet vooraf als zekere opbrengst in. Bij aanbestedingen en digitalisering willen wij heldere verantwoordelijkheid, beheersbare contracten en aandacht voor afhankelijkheid van leveranciers. Burgers moeten kunnen zien waarom geld wordt uitgegeven en wat daarvoor daadwerkelijk wordt geleverd.

Menselijke maat en bestuurlijke verantwoordelijkheid

Wij willen een overheid die fouten erkent, herstel mogelijk maakt en duidelijk aanspreekbaar is. Begrijpelijke brieven, bereikbare medewerkers en proportionele besluiten zijn onderdeel van behoorlijk bestuur. Wanneer beleid schade veroorzaakt, moeten bestuurders onderzoeken wat misging en hoe herhaling wordt voorkomen. Verantwoordelijkheid mag niet verdwijnen tussen departementen, uitvoerders en bestuurslagen. Tegelijk willen wij ruimte voor professionals om binnen duidelijke grenzen een passende oplossing te kiezen, met controle achteraf die leert en verbetert in plaats van uitsluitend afvinkt.

Uitvoering en toetsing

Wij willen dit programma vertalen in een geprioriteerde uitvoeringsagenda. Per maatregel worden het doel, de verantwoordelijke organisatie, de juridische route, financiële gevolgen en toetsmomenten uitgewerkt. Voor begrotingskeuzes vragen wij onafhankelijke doorrekening waar dat mogelijk is. Onzekere opbrengsten worden afzonderlijk vermeld. Wij rapporteren over wat is uitgevoerd, wat aantoonbaar werkt en waar bijstelling nodig is. Zo verbinden wij politieke ambities aan controleerbaar bestuur.